

**KONFERENCIJA O PRISTUPANJU
EUROPSKOJ UNIJI
– CRNA GORA –**

**Bruxelles, 12. lipnja 2026.
(OR. en)**

AD 26/26

LIMITE

CONF-ME 15

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: Zajedničko stajalište Europske unije
– Poglavlje 2.: Sloboda kretanja radnika

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE

Pregovaračko poglavlje 2.: Sloboda kretanja radnika

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Crnom Gorom (AD 23/12 CONF-ME 2) i podliježe pregovaračkim načelima koja su u njemu potvrđena, a osobito sljedećem:

- mišljenje bilo koje stranke o nekom pregovaračkom poglavlju ni na koji način neće prejudicirati stajalište koje se može zauzeti o ostalim poglavljima,
- sporazumi, čak i oni djelomični, postignuti tijekom pregovora o poglavljima koja treba redom ispitati ne mogu se smatrati konačnima dok se ne uspostavi sveobuhvatan sporazum,
- zahtjevima iz točaka 24., 28., 41. i 44. pregovaračkog okvira.

EU potiče Crnu Goru da nastavi postupak usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i njezinu djelotvornu provedbu i izvršavanje te da općenito i prije pristupanja osmisli politike i instrumente što sličnije onima EU-a.

EU prima na znanje da Crna Gora u svojim pregovaračkim stajalištima AD 22/14 CONF-ME 17 i AD 9/26 CONF-ME 8 prihvaća pravnu stečevinu iz poglavlja 2. kako je bila na snazi 30. ožujka 2026. te da izjavljuje da će biti spremna provesti je do datuma pristupanja Europskoj uniji.

Pristup tržištu rada

EU prima na znanje da je Crna Gora uskladila svoje nacionalno zakonodavstvo s člankom 45. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojim se uspostavlja jednako postupanje prema građanima EU-a i članovima njihovih obitelji u pogledu pristupa zapošljavanju, primitaka od rada i drugih radnih uvjeta, kao i s Direktivom 2004/38/EZ, Direktivom 2014/54/EU i Uredbom (EU) 492/2011. EU prima na znanje da Crna Gora, donošenjem izmjena Zakona o strancima, od datuma pristupanja EU-u uklanja sva ograničenja na temelju državljanstva u pogledu pristupa tržištu rada za građane EU-a i osigurava jednako postupanje u pogledu pristupa zapošljavanju, što uključuje i prava članova obitelji u pratnji. EU također prima na znanje da se najnovijim izmjenama Zakona o radu osigurava jednako postupanje u pogledu zapošljavanja, primitaka od rada i drugih radnih uvjeta. Usklađeno nacionalno zakonodavstvo počeo će se primjenjivati do datuma pristupanja Crne Gore EU-u. EU očekuje od Crne Gore da osigura da nijedno novo ili postojeće nacionalno zakonodavstvo ne bude potencijalno u suprotnosti s Uredbom 492/2011, čime bi se omogućila potpuna provedba te uredbe od datuma pristupanja.

EU prima na znanje da je Crna Gora odredila Zaštitnika ljudskih prava i sloboda kao nacionalno tijelo zaduženo za promicanje, analizu, potporu i praćenje jednakog postupanja prema radnicima iz EU-a i članovima njihovih obitelji bez diskriminacije na temelju državljanstva, neopravdanih ograničenja ili prepreka njihovu pravu na slobodno kretanje. EU očekuje da Crna Gora osigura da to tijelo ima relevantne nadležnosti u skladu s Direktivom 2014/54/EU i dostatne kapacitete za ispunjavanje svojih misija.

EU prima na znanje da se Zakonom o državnim službenicima i namještenicima državljanima zemalja EU-a osigurava pravo na zapošljavanje u državnoj službi pod istim uvjetima kao i državljanima Crne Gore, u skladu s člankom 45. stavkom 4. UFEU-a i primjenjivom sudskom praksom Suda Europske unije.

EU prima na znanje donošenje Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima, koji je usklađen s pravnom stečevinom EU-a o pravima na dopunsku mirovinu.

EU smatra da su u odnosu na Crnu Goru potrebne prijelazne mjere u pogledu članaka od 1. do 6. Uredbe (EU) 492/2011, slične prijelaznim mjerama koje su se primjenjivale na Bugarsku, Hrvatsku, Češku Republiku, Estoniju, Mađarsku, Latviju, Litvu, Poljsku, Rumunjsku, Slovačku i Sloveniju. Te prijelazne mjere odnosit će se na slobodno kretanje radnika kako je utvrđeno u članku 45. UFEU-a i člancima od 1. do 6. Uredbe (EU) 492/2011, kao i na slobodu pružanja usluga koja uključuje privremeno kretanje radnika kako je utvrđeno u članku 56. prvom stavku UFEU-a i u članku 1. Direktive 96/71/EZ. Sastojat će se, mutatis mutandis, od sličnih rokova, postupaka, mehanizama i uvjeta kako je utvrđeno u prijelaznom aranžmanu o slobodnom kretanju radnika u okviru ugovorâ o pristupanju u pogledu pristupanja novih država članica Uniji 2004., 2007. i 2013.

Međutim, EU ističe da se s državljanima Crne Gore i njihovim obiteljima ne smije postupati na nepovoljniji način u odnosu na državljane trećih zemalja kada potonji ostvaruju svoja prava u okviru pravne stečevine.

EURES

EU prima na znanje da je Crna Gora donijela poseban Akcijski plan za Europsku mrežu službi za zapošljavanje (EURES) (2025. – 2028.) i započela s provedbom ključnih aktivnosti, odnosno osnivanjem radnih skupina, pokretanjem procesa za klasifikaciju europskih vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja (ESCO), jačanjem kapaciteta ljudskih resursa i početnim pripremama u području IT-a.

EU očekuje od Crne Gore da osigura da nijedno novo ili postojeće nacionalno zakonodavstvo ne bude potencijalno u suprotnosti s Uredbom 2016/589 (EURES) i provedbenim odlukama Komisije 2017/1255, 2018/170, 2017/1257, 2017/1256, 2018/1020 i 2018/2021, čime bi se omogućilo potpuno funkcioniranje EURES-a od datuma pristupanja.

EU pozdravlja napredak u pogledu organizacije i funkcioniranja Zavoda za zapošljavanje kao ključne institucije za upravljanje EURES-om. EU očekuje od Crne Gore da do datuma pristupanja dovrši sve potrebne tehničke, organizacijske i administrativne izmjene, uključujući imenovanje i osposobljavanje savjetnika EURES-a i osoblja Nacionalnog koordinacijskog ureda u okviru Zavoda za zapošljavanje. Osim toga, mora se provesti nadogradnja IT infrastrukture kako bi se Crnoj Gori omogućilo potpuno sudjelovanje u mreži EURES do datuma pristupanja.

Koordinacija sustavâ socijalne sigurnosti

EU prima na znanje donošenje Akcijskog plana za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti u Crnoj Gori (2026. – 2028.) čiji je cilj uspostaviti jasnu institucionalnu strukturu i ojačati administrativne i financijske kapacitete za provedbu pravne stečevine, posebno u pogledu sudjelovanja Crne Gore u elektroničkoj razmjeni informacija o socijalnoj sigurnosti (EESSI).

EU očekuje od Crne Gore da osigura da nijedno novo ili postojeće nacionalno zakonodavstvo ne bude u suprotnosti s uredbama 883/2004, 987/2009 i 1231/2010, čime bi se omogućila koordinacija sustavâ socijalne sigurnosti od datuma pristupanja.

EU prima na znanje funkcionalan institucionalni okvir Crne Gore za međunarodnu koordinaciju u području socijalne sigurnosti, koji se temelji na 26 bilateralnih sporazuma, od kojih je 16 s državama članicama EU-a. Tim se sporazumima predviđaju administrativni postupci, specijalizirane organizacijske jedinice i operativno stručno znanje za prekograničnu razmjenu podataka i uređivanje prava u različitim područjima socijalne sigurnosti.

EU očekuje od Crne Gore da do datuma pristupanja nastavi uvoditi potrebna informatička rješenja za elektroničku razmjenu, osposobljavati službenike za rad u okruženju EESSI-ja te definirati uloge i odgovornosti institucija sudionica.

EU naglašava da je važno da Crna Gora dodatno ojača potrebne administrativne, tehničke i financijske kapacitete i resurse nadležnih tijela s obzirom na potpunu i ispravnu primjenu pravne stečevine u pogledu koordinacije sustavâ socijalne sigurnosti do datuma pristupanja Europskoj uniji, s posebnim naglaskom na tehničkim i organizacijskim sposobnostima za pristup elektroničkoj razmjeni informacija o socijalnoj sigurnosti (EESSI) i upravljanje njome.

Europska kartica zdravstvenog osiguranja

EU prima na znanje da je Crna Gora u okviru priprema za uvođenje europske kartice zdravstvenog osiguranja (EKZO) provela procjenu učinka, uključila EKZO u Akcijski plan za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti u Crnoj Gori (2026. – 2028.) i uspostavila pravni okvir, institucionalne i administrativne kapacitete, uključujući organizacijske strukture za međunarodno zdravstveno osiguranje, sa sistematiziranim radnim mjestima i popunjenim radnim mjestima u okviru Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore. U tijeku su aktivnosti za jačanje administrativnih, organizacijskih i informatičkih kapaciteta kako bi se osigurala učinkovita provedba i operativna spremnost.

EU očekuje od Crne Gore da dodatno poboljša postojeći Integrirani zdravstveni informacijski sustav i prilagodi ga izdavanju i primjeni EKZO-a.

EU naglašava potrebu da Crna Gora osigura da Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore ima odgovarajuće tehničke kapacitete u smislu potrebne infrastrukture, učinkovitog upravljanja podacima i digitalizacije informacijskog sustava te administrativne resurse u smislu organizacijske strukture, unutarnjih radnih procesa, osposobljavanja i razvoja te broja osoblja.

EU očekuje od Crne Gore da do datuma pristupanja osigura dodjelu odgovarajućih proračunskih sredstava i provede temeljitu procjenu troškova za buduću naknadu troškova.

EU očekuje od Crne Gore da do datuma pristupanja osigura da nijedno novo ili postojeće nacionalno zakonodavstvo ne bude potencijalno u suprotnosti s relevantnim pravnim odredbama o EKZO-u, a posebno s: Odlukom br. S1 od 12. lipnja 2009. o Europskoj kartici zdravstvenog osiguranja i Odlukom br. S2 od 12. lipnja 2009. o tehničkim specifikacijama Europske kartice zdravstvenog osiguranja.

Inspekcija rada

EU prima na znanje napore Crne Gore da ojača institucionalne, ljudske i tehničke kapacitete svoje Inspekcije rada, uključujući donošenje Akcijskog plana za jačanje kapaciteta Inspekcije rada (2025. – 2027.). EU očekuje od Crne Gore da zaposli dodatne inspektore rada u skladu s akcijskim planom.

EU očekuje od Crne Gore da osigura da nijedno novo ili postojeće nacionalno zakonodavstvo ne bude potencijalno u suprotnosti s Uredbom 2019/1149 o uspostavi Europskog nadzornog tijela za rad (ELA), čime bi se olakšala provedba te uredbe od dana pristupanja.

EU očekuje od Crne Gore da do datuma pristupanja osigura dostatne tehničke kapacitete za subjekte predviđene za suradnju i potporu ELA-i koji su dovoljno osposobljeni i imaju dovoljno osoblja za obavljanje posebnih zadaća kako je utvrđeno u članku 4. Uredbe o ELA-i te za strukture imenovanja (član upravnog odbora i njegov zamjenik kako je utvrđeno u članku 17. te nacionalni časnik za vezu imenovan u skladu s člankom 32.). EU poziva Crnu Goru da potiče pravednu mobilnost radne snage, među ostalim upućenih državljana trećih zemalja. EU očekuje da Crna Gora blisko surađuje s ELA-om.

S obzirom na navedeno EU zaključuje da su ispunjeni zahtjevi iz mjerila za zatvaranje u pogledu pristupa tržištu rada, EURES-u, koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti i europskoj kartici zdravstvenog osiguranja utvrđeni u zajedničkom stajalištu EU-a (AD 25/17 CONF-ME 10).

S obzirom na navedeno, EU napominje da trenutačno nisu potrebni daljnji pregovori o ovom poglavlju.

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i njezinoj provedbi nastavlja se tijekom cijelog razdoblja pregovora. EU ističe da će posvetiti posebnu pozornost praćenju svih spomenutih posebnih pitanja s ciljem da se osiguraju administrativni kapaciteti Crne Gore i njezina sposobnost za provedbu i izvršenje pravne stečevine iz ovog poglavlja, kao i dovršenje usklađivanja zakonodavstva. Posebno je potrebno razmotriti veze između ovog poglavlja i drugih pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena sukladnosti zakonodavstva Crne Gore s pravnom stečevinom i njezinih provedbenih sposobnosti može se dati tek u kasnijoj fazi pregovora. Uz sve informacije koje EU može zatražiti za potrebe pregovora i koje treba dostaviti Konferenciji, EU poziva Crnu Goru da Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje redovito dostavlja detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine i jačanju svojih administrativnih kapaciteta.

S obzirom na sve navedeno, EU će ponovno razmotriti ovo poglavlje ako i kada to bude potrebno.

EU prima na znanje da Crna Gora u svojim pregovaračkim stajalištima AD 22/14 ADD 1 CONF-ME 17 i AD 9/26 CONF-ME 8 prihvaća pravnu stečevinu iz poglavlja 2. kako je bila na snazi 30. ožujka 2026. EU usto prima na znanje da Crna Gora izjavljuje da će nastaviti postupak usklađivanja s pravnom stečevinom i da će biti spremna provesti je do trenutka pristupanja Europskoj uniji.

Nadalje, EU podsjeća da bi između 30. ožujka 2026. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina.

PRILOG X.

Popis iz članka XX. Akta o pristupanju: prijelazne mjere

X. SLOBOBNO KRETANJE OSOBA

Ugovor o funkcioniranju Europske unije

31996 L 0071: Direktiva 96/71/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.).

32004 L 0038: Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ ([SL L 158, 30.4.2004., str. 77.](#)).

32011 R 0492: Uredba (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji ([SL L 141, 27.5.2011., str. 1.](#)).

1. Članak 45. UFEU-a i članak 56. prvi stavak UFEU-a, u potpunosti se primjenjuju u pogledu slobode kretanja radnika i slobode pružanja usluga koje uključuju privremeno kretanje radnika kako je definirano u članku 1. Direktive 96/71/EZ između Crne Gore s jedne strane i svake od sadašnjih država članica s druge strane, samo podložno prijelaznim odredbama utvrđenima u stavcima od 2. do 13.

2. Odstupajući od članaka od 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011 i do kraja razdoblja od četiri godine od datuma pristupanja, sadašnje države članice mogu primjenjivati nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz bilateralnih sporazuma, koje uređuju pristup državljana Crne Gore njihovim tržištima rada. Države članice prije datuma pristupanja obavješćuju Komisiju hoće li primjenjivati takve mjere u pogledu državljana Crne Gore. Sadašnje države članice mogu nastaviti primjenjivati te mjere do kraja razdoblja od sedam godina od datuma pristupanja u skladu s postupkom utvrđenim u stavku 3. Ako države članice ne dostave takvu obavijest, na državljanu Crne Gore u sadašnjim dotičnim državama članicama primjenjuju se članci od 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011.

Državljeni Crne Gore koji na datum pristupanja zakonito rade u sadašnjoj državi članici i kojima je odobren pristup tržištu rada te države članice u neprekinutom razdoblju od 12 mjeseci ili dulje uživaju pristup tržištu rada te države članice, ali ne i tržištima rada ostalih država članica koje primjenjuju nacionalne mjere.

Državljeni Crne Gore kojima je nakon pristupanja odobren pristup tržištu rada sadašnje države članice u neprekinutom razdoblju od 12 mjeseci ili dulje imaju pristup tržištu rada te države članice, ali ne i tržištu rada drugih država članica koje primjenjuju nacionalne mjere.

Državljeni Crne Gore iz drugog i trećeg podstavka prestaju uživati prava iz tih podstavaka ako dobrovoljno napuste tržište rada dotične sadašnje države članice ako ta država članica primjenjuje nacionalne mjere.

Državljeni Crne Gore koji zakonito rade u sadašnjoj državi članici koja primjenjuje nacionalne mjere i kojima je odobren pristup tržištu rada te države članice u razdoblju kraćem od 12 mjeseci ne uživaju prava iz drugog i trećeg podstavka sve dok se primjenjuju nacionalne mjere.

3. Prije kraja razdoblja od četiri godine od datuma pristupanja Vijeće na temelju izvješća Komisije preispituje djelovanje prijelaznih odredaba utvrđenih u stavku 2.

Po završetku tog preispitivanja, a najkasnije na kraju razdoblja od četiri godine od datuma pristupanja, sadašnje države članice koje su na temelju stavka 2. odlučile primijeniti nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz bilateralnih sporazuma obavješćuju Komisiju o tome hoće li nastaviti primjenjivati takve mjere do kraja razdoblja od sedam godina od datuma pristupanja. Ako države članice ne dostave takvu obavijest, na državljane Crne Gore u sadašnjim dotičnim državama članicama primjenjuju se članci od 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011.

4. Na zahtjev Crne Gore, jedno dodatno preispitivanje može se provesti u bilo kojem trenutku tijekom razdoblja od devet godina od datuma pristupanja. Primjenjuje se postupak iz stavka 3. koji se mora dovršiti u roku od šest mjeseci od zaprimanja zahtjeva Crne Gore.
5. Država članica koja zadrži nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz bilateralnih sporazuma na kraju razdoblja od sedam godina iz stavka 2. može, u slučaju ozbiljnih poremećaja na svojem tržištu rada ili prijetnje od takvih poremećaja, nakon što obavijesti Komisiju, nastaviti primjenjivati iste mjere do kraja razdoblja od devet godina od datuma pristupanja. Ako država članica ne dostavi takvu obavijest, na državljane Crne Gore u sadašnjoj dotičnoj državi članici primjenjuju se članci od 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011.

6. Tijekom razdoblja od devet godina od datuma pristupanja, one države članice u kojima se, na temelju stavaka 2., 3., 4., 5. ili 11., na državljane Crne Gore primjenjuju članci 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011, a koje državljanima Crne Gore izdaju radne dozvole za potrebe praćenja stanja tijekom tog razdoblja, čine to automatski.
7. Kada država članica u kojoj se na temelju stavaka 2., 3., 4., 5. ili 11. primjenjuju članci od 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011 u pogledu državljana Crne Gore, pretrpi ili predvidi poremećaje na svojem tržištu rada koji bi mogli ozbiljno ugroziti životni standard, javne usluge (kao što su stanovanje, zdravstvena skrb ili socijalna sigurnost) ili razinu zaposlenosti u određenoj regiji ili određenom zanimanju, ta država članica može primijeniti postupke utvrđene u drugom i trećem podstavku ovog stavka do kraja razdoblja od devet godina od datuma pristupanja.

Država članica iz prvog podstavka o tome obavješćuje Komisiju i druge države članice te im dostavlja sve relevantne informacije kojima se opravdava primjena tih postupaka. Na temelju tih podataka država članica može od Komisije zatražiti da izjavi da se primjena članaka 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011 u cijelosti ili djelomice suspendira s ciljem normalizacije stanja u toj regiji ili tom zanimanju. Komisija donosi odluku o suspenziji i o njezinu trajanju i opsegu najkasnije dva tjedna od primitka takvog zahtjeva i o svojoj odluci obavješćuje Vijeće. Svaka država članica može, u roku od dva tjedna od odluke Komisije, od Vijeća zatražiti poništenje ili izmjenu te odluke. Vijeće kvalificiranom većinom odlučuje o takvom zahtjevu u roku od dva tjedna.

U hitnim i izvanrednim slučajevima država članica iz prvog podstavka može suspendirati primjenu članka 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011, nakon čega Komisiji upućuje obrazloženu naknadnu obavijest.

8. Sve dok je primjena članka od 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011 suspendirana na temelju navedenih stavaka 2., 3., 4., 5. i 7., članak 23. Direktive 2004/38/EZ se, kad je riječ o pravu članova obitelji¹ radnika da zasnuju radni odnos, u Crnoj Gori primjenjuje u pogledu državljana sadašnjih država članica, a u sadašnjim državama članicama u pogledu državljana Crne Gore pod sljedećim uvjetima:

- bračni drug radnika i njihovi potomci koji su mlađi od 21 godine ili su uzdržavani, koji zakonito borave s radnikom na državnom području države članice na datum pristupanja, nakon pristupanja imaju izravan pristup tržištu rada te države članice. To se ne odnosi na članove obitelji radnika kojem je zakonito odobren pristup tržištu rada te države članice u razdoblju kraćem od 12 mjeseci,
- bračni drug radnika i njihovi potomci koji su mlađi od 21 godine ili su uzdržavani, koji zakonito borave s radnikom na državnom području države članice od datuma kasnijeg od datuma pristupanja, ali tijekom razdoblja primjene nacionalnih mjera, imaju pristup tržištu rada dotične države članice nakon što u dotičnoj državi članici borave najmanje 18 mjeseci ili od treće godine od datuma pristupanja, ovisno o tome što je ranije.

Ove odredbe ne dovode u pitanje povoljnije mjere, bilo da su to nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz bilateralnih sporazuma.

¹ Kako je definirano u članku 2. stavku 2. i članku 3. stavku 2. Direktive 2004/38/EZ.

9. U mjeri u kojoj odredbe Direktive 2004/38/EZ preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 68/360/EEZ od 15. listopada 1968. o ukidanju ograničenja kretanja i boravišta unutar Zajednice za radnike država članica i njihove obitelji² i ne mogu se primjenjivati odvojeno od odredaba Uredbe (EU) br. 492/2011 čija se primjena odgađa na temelju stavaka 2., 3., 4., 5. te 7. i 8., Crna Gora i sadašnje države članice mogu odstupiti od tih odredaba u mjeri u kojoj je to potrebno za primjenu stavaka 2., 3., 4., 5. te 7. i 8.
10. Sve dok sadašnje države članice primjenjuju nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz bilateralnih sporazuma u skladu s gore utvrđenim prijelaznim odredbama, Crna Gora može zadržati na snazi istovrijedne mjere u odnosu na državljane dotične države članice ili dotičnih država članica.
11. Svaka sadašnja država članica koja primjenjuje nacionalne mjere u skladu sa stavcima 2., 3., 4., 5. i 7., 8., 9., može, na temelju svojeg nacionalnog prava, uvesti veću slobodu kretanja od one koja je postojala na datum pristupanja, uključujući i potpuni pristup tržištu rada. Svaka sadašnja država članica koja primjenjuje nacionalne mjere može u bilo kojem trenutku odlučiti da umjesto njih primjenjuje članke od 1. do 6. Uredbe (EU) br. 492/2011. Komisiju se obavješćuje o svakoj takvoj odluci.
12. U svrhu rješavanja ozbiljnih poremećaja ili prijetnje od ozbiljnih poremećaja u određenim osjetljivim uslužnim sektorima na tržištima rada Njemačke, Nizozemske i Austrije, koji bi se u određenim regijama mogli pojaviti kao posljedica transnacionalnog pružanja usluga, kako je određeno u članku 1. Direktive 96/71/EZ, a sve dok one, u skladu s gore utvrđenim prijelaznim odredbama, primjenjuju nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz bilateralnih sporazuma o slobodnom kretanju crnogorskih radnika, Njemačka, Nizozemska i Austrija mogu, nakon što obavijeste Komisiju, odstupiti od članka 56. prvog stavka UFEU-a kako bi, u kontekstu pružanja usluga od strane trgovačkih društava osnovanih u Crnoj Gori, ograničile privremeno kretanje radnika čije pravo na zasnivanje radnog odnosa u Njemačkoj, Nizozemskoj i Austriji podliježe nacionalnim mjerama.

² [SL L 257, 19.10.1968., str. 13.](#) Direktiva kako je zadnje izmijenjena Aktom o pristupanju iz 2003. ([SL L 236, 23.9.2003., str. 33.](#)) i stavljena izvan snage Direktivom Europskoga parlamenta i Vijeća 2004/38/EZ ([SL L 158, 30.4.2004., str. 77.](#)) s učinkom od 30. travnja 2006.

Popis uslužnih sektora koji se mogu obuhvatiti ovim odstupanjem je kako slijedi:

– u Njemačkoj:

Sektor	Oznaka NACE (*), osim ako je drukčije određeno
Građevinarstvo, uključujući s njime povezane grane	45.1 do 4; Djelatnosti navedene u Prilogu Direktivi 96/71/EZ
Industrijsko čišćenje	74.70 Industrijsko čišćenje
Ostale usluge	74.87 Samo djelatnosti stručnjaka za unutarnje uređenje

(*) NACE: vidi 31990 R 3037: Uredba Vijeća (EEZ) br. 3037/90 od 9. listopada 1990. o statističkoj klasifikaciji ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici (SL L 293, 24.10.1990., str. 1.).

– u Nizozemskoj

Sektor	Oznaka NACE (*), osim ako je drukčije određeno
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	Odjeljak 01
Prehrambeni sektor	Odjeljak 10
Građevinarstvo	Područje F
Logistika	Odjeljak 49 Odjeljak 53
Distribucija	Odjeljak 52
Zapošljavanje	Odjeljak 78

(*) NACE: vidi 32006 R 1893: Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (SL L 393, 30.12.2006., str. 1.).

– u Austriji

Sektor	Oznaka NACE (*), osim ako je drukčije određeno
Djelatnosti hortikulturnih usluga	01.41
Rezanje, oblikovanje i završna obrada kamena	26.7
Proizvodnja metalnih konstrukcija i dijelova konstrukcija	28.11
Građevinarstvo, uključujući s njime povezane grane	45.1 do 4;
Zaštitarske djelatnosti	Djelatnosti navedene u Prilogu Direktivi 96/71/EZ
Industrijsko čišćenje	74.60
Njega u kući	74.70
Socijalni rad i djelatnosti bez smještaja	85.14
	85.32

(*) NACE: vidi 31990 R 3037: Uredba Vijeća (EEZ) br. 3037/90 od 9. listopada 1990. o statističkoj klasifikaciji ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici (SL L 293, 24.10.1990., str. 1.).

U slučaju ozbiljnih i trajnih poremećaja u određenim osjetljivim uslužnim sektorima koji bi se u određenim regijama mogli pojaviti kao posljedica transnacionalnog pružanja usluga, kako je određeno u članku 1. Direktive 96/71/EZ, svaka sadašnja država članica, sve dok na temelju gore utvrđenih prijelaznih odredaba primjenjuje nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz bilateralnih sporazuma o slobodnom kretanju crnogorskih radnika, može zatražiti od Komisije da donese odluku o proširenju područja primjene odstupanja od članka 56. prvog stavka UFEU-a za odgovarajući uslužni sektor i njegovu trajanju, nakon što je Komisiji i drugim državama članicama dostavila sve relevantne informacije kojima se opravdava odstupanje. Komisija donosi odluku o proširenju područja primjene i odstupanja i njegovu trajanju najkasnije četiri tjedna od primitka takvog zahtjeva i o svojoj odluci obavješćuje Vijeće. Svaka država članica može, u roku od dva tjedna od odluke Komisije, od Vijeća zatražiti poništenje ili izmjenu te odluke. Vijeće kvalificiranom većinom odlučuje o takvom zahtjevu u roku od četiri tjedna.

U mjeri u kojoj država članica odstupi od članka 56. prvog stavka UFEU-a u skladu s prvim, drugim i trećim podstavkom ovog stavka, Crna Gora može poduzeti istovrijedne mjere nakon što obavijesti Komisiju.

Učinak primjene ovog stavka nema za posljedicu restriktivnije uvjete za privremeno kretanje radnika u kontekstu transnacionalnog pružanja usluga između te države članice i Crne Gore od uvjeta koji su na snazi na dan potpisivanja Ugovora o pristupanju.

13. Učinak primjene stavaka 2., 3., 4., 5. i stavaka od 7. do 11. ne smije imati za posljedicu restriktivnije uvjete za pristup državljana Crne Gore tržištima rada sadašnjih država članica od uvjeta koji se primjenjuju na dan potpisivanja ugovora o pristupanju.

Neovisno o primjeni odredaba utvrđenih u stavicima od 1. do 12., sadašnje države članice, kad je riječ o pristupu svojim tržištima rada tijekom bilo kojeg razdoblja u kojem se primjenjuju nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz bilateralnih sporazuma, daju prednost radnicima koji su državljani država članica pred radnicima koji su državljani trećih zemalja.

Prema mobilnim radnicima iz Crne Gore i njihovim obiteljima koji zakonito borave i rade u nekoj drugoj državi članici, odnosno prema mobilnim radnicima iz drugih država članica i njihovim obiteljima koji zakonito borave i rade u Crnoj Gori, ne smije se postupati restriktivnije nego prema državljanima trećih zemalja koji borave i rade u toj državi članici, odnosno u Crnoj Gori. Nadalje, u primjeni načela povlaštenosti Unije radnici migranti iz trećih zemalja koji borave i rade u Crnoj Gori nemaju povoljniji tretman od državljana Crne Gore.
